

การส่งเสริมข้าวลำไออนเพื่ออุตสาหกรรมแป้งข้าวเจ้า

หัวหน้าโครงการวิจัย : ดร.จิรณัทธ์ เตชะรัง¹
นักวิจัยร่วม : ดร.บุญรักษ์ พันธุ์ไชยศรี², ดร.อาภาพร สุทธิพัฒน์สมบุญ³,
ผศ.ดร.วิพรพรรณ เนื่องเม็ก⁴, ดร.บุญร่วม คิตคำ⁴

เป้าหมายของโครงการ

- 1 เครื่องอบเมล็ดพันธุ์ข้าวและเครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อลดต้นทุนเมล็ดพันธุ์
- 2 จำหน่ายเมล็ดพันธุ์จำนวน 150 ตัน สำหรับส่งเสริม การเพาะปลูก ในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 6,000 – 8,000 ไร่
- 3 ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนเกษตรห้วยไผ่เพื่อการผลิต และสภาเกษตรกรจังหวัดทั้ง 8 จังหวัด
- 4 ข้อตกลงสัญญาซื้อ-ขายระหว่างโรงสี/สหกรณ์ในพื้นที่ 8 จังหวัดกับวิสาหกิจชุมชนเกษตรห้วยไผ่
- 5 เครื่องหมายโมเดลกุลจำเพาะและสร้างวิธีมาตรฐานในการใช้เครื่องหมายโมเดลกุลจำเพาะสำหรับข้าวเจ้า ศพ 10-5

เป้าหมายงบประมาณรวมและช่วงเวลาดำเนินโครงการ :

งบประมาณรวม : 3,300,000 บาท
ช่วงเวลาดำเนินโครงการ : กันยายน 2564- สิงหาคม 2565

ผลกระทบ

เชิงเศรษฐศาสตร์

- เพิ่มรายได้ชาวนา
- ลดต้นทุนการเพาะปลูก สร้างเงินหมุนเวียนจากการขายข้าวได้ข้าวที่มีคุณภาพของเมล็ดเหมาะสำหรับการแปรรูป
- ลดต้นทุนการเพาะปลูก

เชิงสังคม

- เพิ่มความเข้มแข็งและอำนาจต่อรองของกลุ่มชาวนา
- ชาวนามีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในระยะยาว

เชิงสิ่งแวดล้อม

- ช่วยรักษาหรือลดการทำลายสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพในแปลงนา

ความสอดคล้อง

ส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว มุ่งให้ชาวนาเปลี่ยนมาใช้เมล็ดพันธุ์ดีเพาะปลูก เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวให้แข่งขันในตลาดโลก

ความยั่งยืน

- 1 สภาเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนเกษตรห้วยไผ่เพื่อการผลิต จังหวัดราชบุรี สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อลดต้นทุนได้เอง โดยใช้เครื่องอบเมล็ดพันธุ์ข้าวและเครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่พัฒนาขึ้นจากโครงการ
- 2 เครื่องหมายโมเดลกุลจำเพาะและวิธีมาตรฐานในการใช้เครื่องหมายโมเดลกุลจำเพาะของข้าวเจ้า ศพ 10-5 ที่พัฒนาขึ้นจากโครงการสามารถรักษาโมเดลการส่งเสริมข้าว มช-ราชบุรี และสร้างความเข้มแข็งแก่ชาวนาในระยะยาว

ประสิทธิผล

: ความก้าวหน้า กันยายน 2564 – กุมภาพันธ์ 2565

กิจกรรมในโครงการ	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละผลการดำเนินงาน
1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ เพื่อจำหน่ายข้าวเจ้า ศพ 10-5 ฝึกอบรมผู้ปลูก สร้างเมล็ดพันธุ์หลักของข้าวเจ้า ศพ 10-5 จำนวน 2 ตัน ส่งมอบให้วิสาหกิจชุมชนเกษตรห้วยไผ่เพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์จำนวน 150 ตัน	ได้เมล็ดพันธุ์จำหน่ายข้าวเจ้า ศพ 10-5 จำนวน 95 ตัน	63.3%
2. การส่งเสริมเพาะปลูกข้าวเจ้า ศพ 10-5 ทำข้อตกลงความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวเจ้า ศพ 10-5 ระหว่างวิสาหกิจชุมชนเกษตรห้วยไผ่เพื่อการผลิต และสภาเกษตรกรจังหวัด 8 จังหวัด ทำข้อตกลงความร่วมมือ/สัญญาซื้อ-ขายข้าวเจ้า ศพ 10-5 ทุกเมล็ด ระหว่างโรงสี/สหกรณ์ ในพื้นที่ 8 จังหวัดกับวิสาหกิจชุมชนเกษตรห้วยไผ่เพื่อการผลิต ก่อนการส่งเสริมเพาะปลูกข้าว กระจายเมล็ดพันธุ์จำหน่ายเพื่อส่งเสริมเพาะปลูกข้าวเจ้า ศพ 10-5 ในพื้นที่ 6,000 – 8,000 ไร่ ณ 2565 จัดสัมมนาและอบรม เพื่อให้ความรู้แก่ชาวนากันต่อ	ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือส่งเสริมข้าวลำไออนเพื่ออุตสาหกรรมแป้งข้าวเจ้า กับศูนย์ความเป็นเลิศด้านฟิสิกส์ วิสาหกิจชุมชนเกษตรห้วยไผ่เพื่อการผลิต และ สภาเกษตรกร 8 จังหวัด อยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จเมื่อเมล็ดข้าวเจ้า ศพ 10-5 ผ่านการประเมินคุณภาพทางกายภาพและเคมีทางโรงสี/สหกรณ์ ทำการส่งเสริมเพาะปลูกข้าวเจ้า ศพ 10-5 รวมทั้งหมด 1,191 ไร่ คิดเป็น 19.85% ใช้เมล็ดพันธุ์ 2145 ตัน ดำเนินการจัดสัมมนาและอบรมแก่ชาวนา 2 จังหวัด	100% 50% 19.85%
3. พัฒนาเครื่องอบเมล็ดพันธุ์ข้าวและเครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อลดต้นทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว	ได้เครื่องอบเมล็ดพันธุ์ เครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ ที่สามารถคัดแยกเมล็ดข้าวดี เศษเมล็ดวัชพืชร่วง	90%
4. การสร้างเครื่องหมายโมเดลกุลจำเพาะและสร้างวิธีมาตรฐานในการใช้เครื่องหมายโมเดลกุลจำเพาะ	อยู่ระหว่างการทำลำดับเบสของจีโนม (Whole genome sequencing) ของข้าวเจ้า ศพ 10-5 และพันธุ์อื่น	35%

คุณประเสริฐ อรุณเขต เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเจ้า ศพ 10-5 มีความพึงพอใจต่อข้าวพันธุ์

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ส่งเสริมการผลิตข้าว ศพ 10-5 ระหว่าง มช วิสาหกิจชุมชนเกษตรห้วยไผ่เพื่อการผลิต และสภาเกษตรกรจังหวัด ทั้ง 8 จังหวัด

ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่เกษตรกรเรื่องข้าวลำไออน

กลุ่มงานพัฒนาลูกค้าและชุมชน สำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัดพิจิตร เสนาเพื่อขยายความร่วมมือส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยทางด้านข้าว ภายใต้โครงการ “มช. - ราชบุรี - พิจิตร โมเดล”

เกษตรกรศึกษาและประเมินศักยภาพของพันธุ์ จากแปลงสาธิตขนาด 40 ไร่ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากเกษตรกรเจ้าของนาซึ่งปลูกข้าวพันธุ์นี้พบว่าเกษตรกรพึงพอใจต่อข้าวเพราะรวงใหญ่ เมล็ดต่อรวงมาก น้ำหนักดี จึงมีแนวโน้มให้ผลผลิตสูง

เครื่องคัดสิ่งเจือปน (ตรงกลาง: เครื่องสีข้าว-ฟ้า) เครื่องอบเมล็ดพันธุ์ (ด้านซ้าย: เครื่องสีม่วง) และ เครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าว (ตรงกลาง-ด้านขวา: เครื่องสีข้าว-เขียว) กำลังอยู่ในระหว่างการทดสอบการใช้งาน ซึ่งจะใช้เวลาอย่างน้อย 1 เดือน

รายงานผลการดำเนินงาน	
ข้าวลำไออน MSY-4 (ศพ 10-5)	
วัตถุประสงค์: ขยายผลให้เกษตรกร ผลิตข้าวคุณภาพดี ผู้รับผิดชอบ: นายสุวิทย์ วัฒนศิริ วันที่: 15/02/2565 ระยะเวลา: 1 ปี	วัตถุประสงค์: ขยายผลให้เกษตรกร ผลิตข้าวคุณภาพดี ผู้รับผิดชอบ: นายสุวิทย์ วัฒนศิริ วันที่: 15/02/2565 ระยะเวลา: 1 ปี
ผลผลิต ผลิตเมล็ดพันธุ์ 15 ตัน ผลิตข้าวเปลือก 105 ตัน ผลิตข้าวสาร 105 ตัน	ต้นทุน 11,140 บาท 3,350 บาทต่อไร่ 5,821.50 บาทต่อไร่

ผลผลิตและกำไรจากปลูกข้าวเจ้า ศพ 10-5 ที่จังหวัดพิจิตร ฤดูนาปรัง 2565

